

Mestské zastupiteľstvo v Žiline na základe § 6 zák. č. 369/90 Zb. o obecnom zriadení č. 369/90 Zb. v znení neskorších predpisov a zák. č. 168/1996 Zb. SR NR o cestnej doprave vydáva všeobecné záväzné nariadenie mesta

**NARIADENÍ E
o mestskom prepravnom poriadku**

č. 6/1996

§ 1

Úvodné ustanovenia

Toto všeobecné záväzné nariadenie sa vzťahuje na prevádzku mestskej hromadnej dopravy v Žiline.

§ 2

Účel všeobecne záväzného nariadenia

Toto všeobecné záväzné nariadenie stanovuje pre mestskú trolejbusovú dráhu a mestskú autobusovú dopravu v Žiline mestský prepravný poriadok do vydania, prípadne úpravy platných právnych noriem. Mestský prepravný poriadok znie:

Prvá časť

Všeobecné ustanovenia

§ 3

Mestský prepravný poriadok (ďalej len „prepravný poriadok“) podrobne upravuje vzťahy, ktoré vznikajú pri vykonávaní hromadnej prepravy osôb mestskými trolejbusovými dráhami a mestskými autobusovými linkami medzi prevádzateľom prepravy (ďalej len „dopravca“) a jej účastníkmi, okrem cenových vzťahov, ktoré upravujú tarify.

§ 4

1. Pracovníci dopravcu, ktorí sú poverení kontrolou dopravnej služby, a ktorí majú kontrolný odznak alebo kontrolný preukaz a pracovníci dopravnej služby v rovnošate (ďalej len „oprávnení pracovníci“), môžu dávať cestujúcim a účastníkom objednanej cesty (§ 25) pokyny potrebné v záujme bezpečnosti a plynulosti dopravy. Ide najmä o pokyny, ktoré sa týkajú nastupovania a vystupovania, umiestnenia cestujúcich vo vozidle, uvoľnenia určitého priestoru vo vozidle, pripustenia batožín na prepravu a ich uloženia a zachovania pokoja a poriadku vo vozidle.
2. Oprávnení pracovníci môžu ďalej vykonávať úkony, ktorými sa zabezpečuje a kontroluje plnenie prepravných a tarifných podmienok; k týmto úkonom patrí aj zisťovanie totožnosti cestujúcich a účastníkov objednanej cesty.

Druhá časť

Preprava osôb a ich batožín

Prvý oddiel

Pravidelná preprava osôb sa vykonáva na linkách mestských trolejbusových dráh a na mestských autobusových linkách, ktoré sú uvedené v platných cestovných poriadkoch alebo inak zverejnené.

§ 6

Cestovné poriadky

1. Dopravca je povinný zostaviť a uverejniť zastávkové cestovné poriadky pre každú linku pravidelnej dopravy, ktorú má v prevádzke.
2. Cestovné poriadky musia obsahovať všetky údaje, ktoré sú nevyhnutne potrebné na informovanosť cestujúcich o premávke na jednotlivých linkách; musia obsahovať najmä
 - a) názov a sídlo dopravcu
 - b) názov zastávky, na ktorej je cestovný poriadok umiestnený
 - c) označenie, smer (cieľové zastávky) všetkých liniek prechádzajúcich zastávkou (stanicou)
 - d) deň, od ktorého cestovný poriadok platí
 - e) názvy všetkých zastávok linky (liniek)
 - f) čas príchodov a odchodov vozidiel jednotlivých liniek zo zastávky; ak je interval odchodov v ucelených časových obdobiach stále rovnaký a kratší ako 15 minút, možno uviesť len prvý časový údaj odchodu v každej hodine a za svorkou vymedzujúcou príslušné Časové obdobie vyznačiť opakujúci sa interval
 - g) údaje o konkrétnych podmienkach prepravy.
3. Trvalé zmeny cestovného poriadku musí dopravca v zastávkových cestovných poriadkoch vyznačiť včas a čitateľne. Predpokladané dočasné odchýlky od cestovného poriadku ním vyvolané, je dopravca povinný vopred oznámiť na zastávkach osobitnými výveskami, prípadne iným vhodným spôsobom; nepredpokladané dočasné odchýlky oznamuje, ak možno predpokladať, že budú trvať dlhšie ako 12 hodín.
4. Dopravca je povinný dbať na správnosť všetkých údajov obsiahnutých v zastávkových cestovných poriadkoch a vo výveskách umiestnených na zastávkach. Zastávkové cestovné poriadky a vývesky, ktoré stratili platnosť, sú poškodené alebo nečitateľné, musí dopravca odstrániť, alebo vymeniť v prípade ich neplatnosti bez meškania.
5. Dopravca môže tiež vydať knižný cestovný poriadok, poskytujúci súhrnný prehľad o celkovom usporiadaní liniek a o premávke na jednotlivých linkách umožňujúci ľahkú orientáciu.

§ 7

Právo na prepravu

1. Občan, ktorý splní podmienky stanovené prepravným poriadkom a tarifou, má právo, aby ho dopravca riadne a včas podľa cestovného prepravil do cieľovej zastávky. Ak ho dopravca nemôže z nástupnej zastávky prepraviť vozidlom, pre ktoré bol tarifné odbavený, alebo ak sa znemožnilo

pokračovanie v začatej ceste, cestujúci má právo na prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne aj inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného.

2. Právo na prepravu určitým spojom linky má občan len vtedy, ak vozidlo nie je plne obsadené.
3. Preprava detí do 6 rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je dovolená. Ak sú všetky miesta na sedenie vo vozidle obsadené, môže cestujúci s bezplatne prepravovaným dieťaťom obsadiť len jedno miesto na sedenie. Kedy má cestujúci právo na bezplatnú prepravu detí, určuje tarifa.

§ 8

Vylúčenie osôb z prepravy

1. Do vozidla nemajú prístup alebo z prepravy môžu byť vylúčené osoby javiace nadmerné požitie alkoholických nápojov, omamných alebo psychotropných látok a osoby, ktoré pre chorobu a mimoriadne znečistenie odevov alebo z iných dôvodov môžu byť spolucestujúcim na ťarchu. Dopravca je ďalej oprávnený z prepravy vylúčiť :
 - a) osoby, ktoré nedodržiavajú prepravný poriadok, pokyny a príkazy oprávnených pracovníkov, zdržiavajú sa vo vozidle neoprávnene alebo svojim správaním narúšajú bezpečnú (napr. osoby s kolieskovými korčuľami na nohách), pokojnú a pohodlnú prepravu, znečisťujú vozidlo alebo inak obťažujú cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa prepravného poriadku,
 - b) osoby bez platného cestovného lístka, ktoré nesplnia povinnosť zaplatiť cestovné a prepravné, iné sumy určené týmto prepravným poriadkom alebo tarifou
2. Cestujúceho z prepravy vylúčiť po začatí cesty treba tak, aby nedošlo k ohrozeniu zdravia alebo bezpečnosti z prepravy vylučovanej osoby.

§ 9

Preprava batožín

1. Cestujúci má právo vziať so sebou do vozidla ako batožinu a) veci, ktoré možno ľahko a rýchle naložiť a umiestniť vo vozidle b) živé zvieratá, ak sú splnené osobitné podmienky stanovené pre ich prepravu (§ 12).
2. Cestujúci smie vziať so sebou do vozidla najviac tri batožiny. Za batožinu sa nepovažujú drobné predmety, ktoré možno podľa potreby držať v lone alebo v ruke.
3. Nie je dovolené, aby cestujúci bral so sebou do vozidla
 - a) veci, preprava ktorých je zakázaná všeobecne záväznými predpismi alebo opatreniami orgánov štátnej správy,
 - b) s výnimkami stanovenými v § 11 nebezpečné látky a predmety, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, oheň, poškodenie vozidla, ako aj úraz, otravu, popálenie a ochorenie ľudí a zvierat; osobitné predpisy stanovujú nebezpečné látky a predmety vylúčené z prepravy menovite,
 - c) nabité strelné zbrane; toto ustanovenie sa nevzťahuje na strelné zbrane príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - d) veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia môžu poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo,
 - e) veci, ktoré svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a pod. by mohli byť cestujúcim na ťarchu,

- f) batožinu, váha ktorej presahuje 50 kg, alebo batožiny, celková váha ktorých presahuje 50 kg,
 - g) predmet, rozmer ktorého je väčší ako 50 x 60 x 80 cm alebo predmet dlhší ako 300 cm pri priemere väčšom ako 20 cm, a ak ide o predmet tvaru dosky, ak je väčší ako 100 x150 cm, na štvorkoleskové detské kočíky sa toto ustanovenie nevzťahuje,
 - h) veci, ak to neumožňujú prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
4. Batožiny musí cestujúci umiestniť vo vozidle tak, aby nesťažovali výkon služby vodičom, neobmedzovali nastupovanie a vystupovanie cestujúcich a priechod vozidlom. Ak to vyžaduje bezpečnosť alebo pohodlie cestujúcich, musí cestujúci uložiť batožinu podľa pokynu oprávneného pracovníka.
 5. Ak má cestujúci batožinu, prepravuje ju dopravca spoločne s ním. Na batožinu dohliada cestujúci.

§ 10

Preprava detských kočíkov

1. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako batožinu, pokiaľ to úprava, vybavenie a obsadenie vozidla dovoľuje, štvorkoleskový detský kočík. Na prepravu sa pripúšťajú len kočíky s dieťaťom; v čase znížených nárokov na prepravu aj kočíky prázdne. V niektorých typoch vozidiel môže sa miestnou úpravou dopravcu (§ 24) preprava detských kočíkov celkom vylúčiť.
2. Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť a vystúpiť len s vedomím vodiča. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík; vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších kočíkov, pokiaľ to prevádzkové pomery na linke umožňujú.
3. Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s kočíkom tými dverami, ktoré sú pre nakladanie (vykladanie) kočíka určené miestnou úpravou dopravcu; kočík je povinný umiestniť v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená miestnou úpravou dopravcu.

§ 11

Nebezpečné veci, preprava ktorých je dovoľená za osobitných podmienok

1. Ako batožinu možno vziať so sebou do vozidla, pokiaľ to obsadenie vozidla dovoľuje, prenosnú oceľovú fľašu s kvapalným vykurovacím plynom pre domácnosť (ďalej len „fľaša“) alebo nádobu obsahujúcu vykurovaciu naftu (ďalej len „nádobu“). Pre prepravu kvapalného vykurovacieho plynu a vykurovacej nafty sa stanovujú tieto podmienky:
 - a) cestujúci je povinný pri nastupovaní do vozidla ohlásiť prepravu fľaše alebo nádoby vodičovi,
 - b) fľaša alebo nádoba nesmie byť poškodená alebo zvonku znečistená a musí mať tesne uzavretý uzáver,
 - c) v jednom vozidle je dovoľené prepravovať jednu alebo dve fľaše s celkovým obsahom najviac 10 kg alebo jednu alebo dve nádoby s celkovým obsahom najviac 20 l; súčasne sa nesmú v jednom vozidle prepravovať oba druhy palív,
 - d) cestujúci počas prepravy zabezpečí fľašu alebo nádobu proti prevrhnutiu, pádu alebo mechanickému poškodeniu,
 - e) cestujúci umiestni fľašu alebo nádobu vo vozidle na mieste, ktoré určí vodič, alebo ktoré je na prepravu nádob alebo fliaš vyhradené miestnou úpravou dopravcu; ak nie je týmto spôsobom určené miesto na umiestnenia fliaš alebo nádob, umiestni ich na zadnej, prípadne strednej plošine vozidla.

2. Osoby, ktoré sú oprávnené nosiť strelné zbrane, môžu vziať so sebou do vozidla zároveň so zbraňou v primeranom množstve náboje, pokiaľ sú uložené v opaskoch na náboje, v poľovníckych kapsách a podobných obaloch.
3. Elektrické akumulátory možno brať so sebou ako batožinu len vtedy, ak sú odplynovacie otvory zabezpečené zaskrutkovanou zátkou tak, aby z nich kvapalina nemohla vystreknúť; ak sú nabité, musia byť póly zabezpečené tak, aby nenastalo krátke spojenie. Elektrické akumulátory nesmú byť zvonku znečistené a musia byť vždy postavené na dlážku vozidla.

§ 12

Preprava domácich zvierat

1. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako batožinu drobné domáce a iné malé zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak sú uzavreté v klietkach, košoch alebo v iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Na prepravu schránok so zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín
2. Bez schránky možno vziať do vozidla len psa. Cestujúci so psom bez schránky môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča; mimo času zvýšených nárokov na prepravu môže vodič povoliť prepravu psa každej veľkosti. Pre prepravu psov bez schránky sa stanovujú tieto podmienky:
 - a) pes nemá bezpečný náhubok (s výnimkou vodiaceho psa zrakovo postihnutého), cestujúci ho drží na krátkej šnúre,
 - b) nejde o chorého, špinavého alebo zlého psa,
 - c) v jednom vozidle sa prepravuje najviac jeden pes; toto obmedzenie neplatí, ak ide o dvoch psov, ktorých berie so sebou do vozidla jeden cestujúci.
3. Oprávnený pracovník môže vylúčiť z prepravy domáce alebo iné zviera, ak je prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňuje prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.
4. Miestnou úpravou dopravcu sa môže preprava živých zvierat na niektorých linkách alebo v niektorých vozidlách vylúčiť; toto oprávnenie dopravcu sa nevzťahuje na psov ozbrojených šíl a bezpečnostných zborov a na vodiacich psov, ktorí sprevádzajú zrakovo postihnutých cestujúcich.

§ 13

Cestovné (prepravné)

1. Tarifa upravuje sadzby základného cestovného, príplatkov a zliav z neho a ďalších úhrad spojených s prepravou cestujúcich, ich batožiny a domácich zvierat ako aj podmienky, za ktorých sa uplatňujú.
2. Tarifu je oprávnený vydať dopravca. V časti cestovnej musí tarifa rešpektovať platný cenový výmer, vydaný oprávneným cenovým orgánom po predchádzajúcom súhlase Mestského zastupiteľstva v Žiline.
3. Dopravca je povinný zabezpečiť, aby sa aspoň základné údaje tarify sprístupnili verejnosti v priestoroch pre cestujúcich.
4. Cestujúci, pokiaľ nemá podľa tarify právo na bezplatnú prepravu, je povinný za jednotlivú cestu alebo za právo prepravovať sa v určitom časovom období zaplatiť cestovné určené tarifou. Ak cestujúci uplatňuje právo na zľavnené cestovné, je povinný svoje právo bez vyzvania preukázať. Tarifa určuje, za ktoré batožiny je cestujúci povinný zaplatiť prepravné.

5. Cestujúci, ktorý nevyužije svoje právo na prepravu získané zaplatením cestovného, nemá právo na vrátenie zaplatených súm.

§ 14

Cestovné lístky

1. Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a batožín a dokladom o zaplatení cestovného je cestovný lístok. Cestovný lístok obsahuje najmä obchodné meno dopravcu, druh cestovného lístka, čas platnosti, prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivú trať, úsek trate a pod.) a výšku cestovného.
2. Cestovné lístky sú jednorázové a časové. Jednorázový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu jedným spojom bez prestupu. Časový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu v časovom období a rozsahu, na ktorý bol vydaný.
3. Jednorázový cestovný lístok a časový cestovný lístok, ktorý nie je vyhotovený na meno cestujúceho, je prenosný až do začatia prepravy. Časový cestovný lístok na meno je neprenosný.
4. Z jednorázového cestovného lístka musia byť zrejmé údaje, ktoré umožňujú podľa povahy prevádzky kontrolu jeho platnosti a správnosti jeho použitia.
5. Z časového cestovného lístku musia byť zrejmé najmä tieto údaje:
 - a) druh časového cestovného lístka,
 - b) čas platnosti,
 - c) prevádzkový rozsah platnosti (jednotlivá linka, cestovný úsek, celá sieť a pod.)
 - d) meno (názov) držiteľa cestovného lístka,
 - e) ak ide o predplatný časový cestovný lístok, výška cestovného,
 - f) názov organizácie, ktorá cestovný lístok vydala.
6. Časové cestovné lístky musí cestujúci vyplniť podľa predtlaču. Ak súčasťou časového cestovného lístka je kmeňová karta (list), podobizeň musí zodpovedať podobe držiteľa a rozmerom stanoveným dopravcom. Kmeňová karta (list) je majetkom dopravcu.
7. Ak sa ako doklad o zaplatení cestovného na určité časové obdobie vydáva kupón, cestujúci je povinný kupón vyplniť podľa predtlaču a umiestniť tak, ako stanovuje tarifa.
8. Ak je cestujúcemu znemožnené využiť štvrťročný alebo celoročný cestovný lístok znejúci na jeho meno, a to najmenej na čas jedného mesiaca pred ukončením jeho časovej platnosti, dopravca môže na žiadosť cestujúceho vykonať prevod časového cestovného lístka na druhú osobu alebo zmení dobu platnosti. Zmenu možno vykonať len raz.

§ 15

Výdaj cestovných lístkov

1. Cestovné lístky sa predávajú mimo vozidla. Cestujúci je povinný zaobstarať si cestovný lístok pred nastúpením do vozidla.
2. Dopravca môže zaviesť doplnkový predaj jednorázových cestovných lístkov vodičom vozidla ako osobitnú formu predaja za podmienok stanovených tarifou.
3. Ak cestujúci hrubo alebo opätovne porušil ustanovenia tohto prepravného poriadku alebo tarify o získaní zľavy cestovného a o používaní preukážky na zľavu cestovného, dopravca môže odmietnuť vydanie ďalšej preukážky na zľavu cestovného až na časové obdobie jedného roka.

§ 16

Základné podmienky použitia cestovného lístka

1. Cestujúci, ktorý nemá platný časový cestovný lístok, je povinný zaobstarat' si pred nástupom do vozidla jednorázový cestovný lístok s výnimkou ustanovenia § 15, ods. 2 a bezprostredne pri nástupe na ňom označovacím zariadením vyznačiť nastúpenie jazdy; obdobne sa postupuje pri platení prepravného za batožiny.
2. Cestujúci musí mať pri sebe platný cestovný lístok po celý čas prepravy, ako aj v okamihu vystúpenia z vozidla.
3. Označený jednorázový cestovný lístok nemožno postúpiť inej osobe. Časový cestovný lístok vystavený na meno je neprenosný. Čas platnosti časových cestovných lístkov určuje tarifa.
4. Zľavnený cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platnou preukázkou na zľavu cestovného (kmeňová karta).

§ 17

Neplatnosť cestovných lístkov

1. časový cestovný lístok je neplatný :
 - a) ak bol vydaný na základe nesprávnych údajov,
 - b) ak v čase použitia nemá zodpovedajúci kupón,
 - c) ak nemá predpísanú podobizeň alebo ak podobizeň bola neoprávnene vymenená,
 - d) ak jeho údaje nezodpovedajú už skutočnosti,
 - e) ak nebol riadne vyplnený a potvrdený alebo ak jeho údaje boli neoprávnene pozmenené,
 - f) ak z neho nemožno s určitosťou zistiť potrebné údaje, najmä pre jeho poškodenie alebo znečistenie,
 - g) ak uplynul čas jeho platnosti,
 - h) ak ho použila neoprávnená osoba.
2. Jednorázový cestovný lístok je neplatný,
 - a) ak je poškodený alebo znečistený tak, že z neho nie sú zrejme potrebné údaje alebo
 - b) ak cestujúci nedodrжал podmienky, ktoré sú určené pre jeho použitie.
3. Cestovný lístok vydaný iným dopravcom je neplatný, ak dopravca neurčí inak.

§ 18

Preukážky na zľavu cestovného

1. Pokiaľ tarifa neurčuje niečo iné, cestujúci preukazuje právo na zľavu cestovného osobitnou preukázkou (kmeňová karta alebo list). Ak má dopravca pochybnosti o splnení podmienok pre poskytnutie zľavy cestovného, je oprávnený požadovať ďalšie doklady. Kým nárok na zľavu cestovného nie je preukázaný, dopravca môže odoprieť poskytnutie zľavy cestovného.
2. Pre preukážky na zľavu cestovného platia primerane ustanovenia § 14 ods. 5a6 a § 17 ods. 1.

§ 19

Kontrola cestovných lístkov, preukázok na zľavu cestovného a platenia cestovného

1. Cestujúci na vyzvanie oprávneného pracovníka je povinný kedykoľvek počas prepravy alebo v okamihu vystúpenia z vozidla predložiť na nahliadnutie cestovný lístok, prípadne preukážku na zľavu cestovného. Dopravca môže miestnou úpravou (§ 24) rozšíriť povinnosť cestujúcich predložiť cestovné lístky aj na uzavretý priestor zastávky.
2. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku 1 nemôže preukázať platným cestovným lístkom, zaplatí cestovné; dopravca je oprávnený od tohto cestujúceho ďalej vyžadovať zaplatenie úhrady vo výške stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Ak však cestujúci vyhlási, že má platný časový cestovný lístok na meno s mesačným alebo dlhším časom platnosti, a ak preukáže túto skutočnosť v lehote a na mieste určenom dopravcom, je dopravca oprávnený vyžadovať zaplatenie úhrady vo výške dvadsaťnásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie podľa odseku 1 nemôže preukázať platným dokladom o zaplatení prepravného, zaplatí prepravné a sumu vo výške päťnásobku prepravného.
3. Ak oprávnený pracovník zistí, že cestujúci sa preukazuje neplatným cestovným lístkom alebo neplatnou preukážkou na zľavu cestovného a cestujúci odmietne zaplatiť cestovné a úhradu vo výške stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, je oprávnený neplatný cestovný lístok odobrať. Ak je kupón časového cestovného lístka platný (časť časového cestovného lístka), oprávnený pracovník odoberie len kmeňovú kartu. Za odobratý časový cestovný lístok (časť cestovného lístka) cestujúci nemá nárok na prípadné vrátenie zaplateného cestovného. Dopravca miestnou úpravou môže určiť, kedy možno určitý nedostatok časového cestovného lístka alebo preukážky na zľavu cestovného dodatočne odstrániť a za akých podmienok ich v takomto prípade možno cestujúcemu ponechať, prípadne vrátiť.

§ 20

Preskúmanie batožín

1. Ak oprávnený pracovník má pochybnosti o tom, či veci, ktoré cestujúci vzal so sebou do vozidla, vyhovujú predchádzajúcim ustanoveniam, je oprávnený sa presvedčiť v prítomnosti cestujúceho o ich povahe a obsahu. Ak cestujúci odmietne preskúmanie batožiny, alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že veci (zvieratá), ktoré cestujúci vezie so sebou, sú z prepravy vylúčené, je cestujúci povinný ich z vozidla odstrániť.
2. Oprávnený pracovník môže vylúčiť z prepravy batožinu cestujúceho, ak je prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozuje zdravie cestujúcich, alebo ak to neumožňuje prepravné podmienky, najmä obsaditeľnosť vozidla.

§ 21

Povinnosti dopravcu

1. Dopravca je povinný prepravovať cestujúcich s odbornou starostlivosťou- Pri preprave je najmä povinný zaistiť bezpečnosť cestujúcich, poriadok a pokoj vo vozidle.

2. Pri vykonávaní pravidelnej prepravy osôb je dopravca povinný vynaložiť všetko úsilie na dodržanie platných cestovných poriadkov. Ak sa prevádzka preruší na čas dlhší ako 20 minút, dopravca je povinný na žiadosť cestujúceho písomne potvrdiť dĺžku, prípadne miesto (úsek) prerušenia.
3. Vozidlá, ktoré sa použijú na prepravu cestujúcich, musia byť v riadnom technickom stave a priestor pre cestujúcich, včítane schodov vozidla, sa musí udržiavať v náležitej čistote. Počas jazdy sa musí zabezpečiť dostatočné vetranie vozidla.
4. Vozidlo (súprava vozidiel) určené na prepravu cestujúcich musí sa na prednej Časti výrazne označiť číslom alebo iným označením linky, cieľovou zastávkou linky v smere jazdy. Označenie linky musí byť čitateľné aj za tmy. Na pravom boku každého vozidla v smere jazdy sa musia umiestniť orientačné tabuľky viditeľné zvonka i zvnútra vozidla, z ktorých je zrejme označenie linky, východisková a cieľová zastávka. Zadná časť vozidla (súpravy vozidiel) musí sa tak isto označiť číslom alebo iným označením linky.
5. Trvalo zriadená zastávka musí byť vybavená značkou (označníkom), tabuľkou s označením názvu zastávky, s údajom, o aký druh zastávky ide (na znamenie, občasná, dočasná), a číslami (písmenami) zastavujúcich liniek a s výnimkou výstupnej zastávky musí mať aj zastávkový cestovný poriadok.
6. Vodič je povinný ohlásiť názov zastávky, a to najneskoršie pri zastavení vozidla v zastávke. Vodič túto povinnosť nemá, ak vozidlo nie je vybavené príslušným technickým zariadením.
7. Ak na zastávke stojí súčasne viac vozidiel (súprav vozidiel), dopravca je povinný znovu zastaviť každé tretie vozidlo (súpravu vozidiel) pri značke (označníku) zastávky, znovu zastaviť každé vozidlo, (súpravu vozidiel) pri značke (označníku) zastávky je dopravca povinný v prípade, že tam stojaca osoba je ťažko postihnutá na zdraví, dáva osobitným označením znamenie na zastavenie; toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky, na zastávky osobitne vybavené na hromadné nastupovanie cestujúcich a na zastávky, na ktorých sa prevádzka miestnou úpravou dopravcu riadi iným spôsobom.
8. Vodič je povinný dať určené zvukové a svetelné znamenie cestujúcim osobitným zariadením vozidla, že vystupovanie a nastupovanie je skončené a dvere vozidla sa zatvoria.

§ 22

Starostlivosť o cestujúcich

1. Podľa rozsahu prepravy a miestnych potrieb dopravca zriaďuje zariadenia, ktorými zvyšuje úroveň prepravy, ako informačné kancelárie, predajne cestovných lístkov a pod. Svoje zariadenia, určené na používanie cestujúcimi je povinný udržiavať v náležitej čistote.
2. Pre choré osoby, invalidov a tehotné ženy sa v každom vozidle musí vyhradiť a zreteľne označiť najmenej šesť miest na sedenie. Cestujúcim ťažko postihnutým na zdraví, ktorým sa podľa osobitných predpisov poskytnú mimoriadne výhody, sa musí umožniť nástup do vozidla všetkými dverami určenými precestujúcich; všetkými dverami určenými pre cestujúcich sa môže nástup do vozidla umožniť aj cestujúcim viditeľne ťažko poškodeným na zdraví.
3. Ak u cestujúceho vznikne počas prepravy potreba lekárskeho ošetrovania, a ak cestujúci nie je schopný sám vyhľadať lekársku pomoc, dopravca sa postará o jeho premiestnenie z vozidla.
4. Dpravca informuje občanov včas a vhodným' spôsobom {dennou tlačou, rozhlasom, výveskami umiestnenými na zastávkach a vo vozidlách a pod.) o všetkých závažných skutočnostiach, ktoré majú vzťah k cestujúcej verejnosti, najmä o vykonaní miestnej úpravy podľa § 24, o zriadení novej linky (vrátane dočasnej), o posilnení prepravy pri osobitných príležitostiach, o zmenách tarify a pod.

5. Na požiadanie cestujúceho predloží mu dopravca na pracoviskách určených pre styk s cestujúcimi na nahliadnutie tento prepravný poriadok, cestovný poriadok (poriadky), tarifu ako aj miestne úpravy ním vykonané. Ďalej dopravca poskytne informácie, ktoré súvisia s prepravou.

§ 23

Povinnosti cestujúcich

1. Cestujúci sú povinní správať sa tak, aby nenarúšali bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzovali vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťovali vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažovali ostatných cestujúcich a oprávnených pracovníkov. Povinní sú dbať aj na miestne úpravy vykonané dopravcom podľa § 24 a na pokyny dopravcu, ktoré sú uvedené na výveskách, zverejnené iným spôsobom alebo ktoré dajú oprávnení pracovníci ústne, prípadne zvukovým a svetelným znamením osobitného zariadenia vozidla.
2. Cestujúci sa musia sami starať, aby na nástupnej zastávke včas nastúpili do vozidla, na správnej zastávke prestúpili a na cieľovej zastávke včas vystúpili. Kde to prevádzka na zastávke umožňuje, cestujúci nastupujú do vozidla v poradí, v akom na zastávku prišli.
3. Cestujúci môže nastúpiť do vozidla a z neho vystúpiť len na zastávke, a ak vozidlo nie je v pohybe. Ak ide o zastávku, kde sa vozidlo zastavuje len na znamenie, cestujúci, ktorý chce nastúpiť musí byť v priestore zastávky a dať vodičovi vozidla včas znamenie zdvihnutím ruky; cestujúci, ktorý chce na takejto zastávke vystúpiť, musí o tom včas upovedomiť vodiča znamením daným vnútorným dorozumievacím zariadením vozidla.
4. Vo dverách vozidla, ktoré je možné použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Cestujúci, ktorí stoja vo vozidle, sú povinní sa za jazdy držať.
5. Ak to vyžadujú prevádzkové alebo iné vážne dôvody, sú cestujúci povinní na pokyn oprávneného pracovníka z vozidla vystúpiť, a ak chcú v ceste pokračovať, na jeho pokyn včas nastúpiť.
6. Ak pre starú alebo chorú osobu, invalida a tehotnú ženu treba ďalšie miesto na sedenie, cestujúci je povinný na vyzvanie oprávneného pracovníka miesto uvoľniť. Cestujúci je ďalej povinný umožniť naloženie, vyloženie a umiestnenie detského kočíka vo vozidle.
7. Cestujúci sa musí zdržať všetkého, čo by mohlo ohroziť bezpečnosť a plynulosť prepravy, poriadok vo vozidle alebo pôsobiť rušivo na oprávnených pracovníkov pri výkone ich služby alebo spôsobiť škodu dopravcovi alebo cestujúcim. Cestujúcim nie je dovolené najmä
 - a) naskakovať a vyskakovať za jazdy a vykláňať sa z vozidiel,
 - b) vystupovať alebo nastupovať, len čo vodič dá znamenie podľa § 21 ods. 8; ďalej nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené, alebo ktoré oprávnený pracovník vyhlásil za obsadené,
 - c) zdržiavať sa v priestore, ktorý je vyhradený pre vodiča, a v priestoroch, ktoré sú určené na vystupovanie a nastupovanie, ak to prekáža nerušenému vystupovaniu a nastupovaniu ostatných cestujúcich a tarifnému odbaveniu a v priestore, kde bránia vodičovi vo výhľade z vozidla,
 - d) dávať alebo napodobniť znamenia používané dopravcom na prevádzku, uvádzať do činnosti návestné zariadenia dopravcu, prípadne zariadenia určené na pohon a používať zariadenia, ktoré sú určené na obsluhu vozidiel a výhybiiek,
 - e) prihovárať sa počas jazdy vodičovi,
 - f) fajčiť vo vozidlách,
 - g) nechať stáť alebo kľáčať deti na sedadlách, pokiaľ by mohli znečistiť sedadlá, alebo ak je tento spôsob prepravy na ťarchu cestujúcim,
 - h) vyhadzovať odpadky a iné veci z vozidla a nechať vyčnievať veci z vozidla,

- i) odkladať batožinu a domáce zvieratá na sedadlo,
 - j) písať, spievať, hlučne sa správať alebo hrať na hudobnom nástroji (aj púšťať reprodukovanosú hudbu a reč) vo vozidle.
8. Cestujúci je povinný poslúchnuť pokyny a príkazy poverenej osoby, ktoré smerujú k zaisteniu jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti dopravy.
 9. Cestujúci je povinný zaplatiť cestovné na výzvu oprávneného pracovníka a preukázať sa platným cestovným lístkom a zaplatiť úhradu (§ 19 ods. 2), ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom alebo osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného, ako aj ďalšie úhrady podľa tarify za poškodenie alebo za znečistenie vozidla.
 10. Cestujúci na vyzvanie oprávneného pracovníka je povinný preukázať svoju totožnosť. Za účelom zistenia totožnosti, v prípade nutnosti, môže oprávnený pracovník DPMŽ požiadať o pomoc políciu.

§ 24

Miestne úpravy v pravidelnej preprave osôb

1. Pokiaľ to miestne dopravné pomery vyžadujú a pokiaľ to tento prepravný poriadok pripúšťa, je dopravca oprávnený vykonať v pravidelnej preprave osôb osobitné úpravy.
2. Miestnou úpravou dopravca môže zabezpečiť prednostné použitie vozidla v určitom Čase alebo z určitej zastávky pre niektoré skupiny cestujúcich (pre cesty pracujúcich do zamestnania a späť, žiakov do školy a späť a pod.); v takomto prípade oprávnení pracovníci môžu žiadať predloženie dokladu o príslušnosti cestujúceho k zvýhodnenej skupine.
3. Miestne úpravy nesmú znižovať bezpečnosť cestujúcich ani užívateľov pozemných komunikácií.

Druhý oddiel

Objednané cesty

§ 25

Pre objednané cesty platia primerane ustanovenia tohoto prepravného poriadku s týmito odchýlkami; objednávateľ sa s dopravcom môže dohodnúť na

- a) väčšom počte batožín jednotlivého účastníka cesty,
- b) väčších a ťažších batožinách ako pripúšťa § 9,
- c) o súčasnej preprave väčšieho počtu psov bez schránok.

§ 26

Všeobecné záväzné nariadenie mesta bolo schválené v mestskom zastupiteľstve dňa 5. 9. 1996 a nadobúda účinnosť 15-tym dňom po vyvesení na úradnej tabuli mesta t.j. od 20. 9. 1996.

Ing. Miroslav Adámek v.r.
prednosta mestského úradu

Ing. Ján Slotá v.r.
primátor mesta Žilina

